

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény módosításáról

1. §

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Kultv.) 5. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A könyvtári dokumentumok védelmére és nyilvántartására vonatkozó szabályok tekintetében e törvény hatálya kiterjed a nem nyilvános könyvtárakra is.”

2. §

A Kultv. a következő 37/B. §-sal egészül ki:

„37/B. § (1) A muzeális intézmény gyűjteménye

- a)* régészeti feltárás,
- b)* természettudományi feltárás,
- c)* helyszíni gyűjtés,
- d)* vétel,
- e)* ajándékozás,
- f)* öröklés,
- g)* csere,
- h)* a muzeális intézmények nyilvántartási szabályzatáról szóló miniszteri rendeletben meghatározott átadás,
- i)* saját előállítás, valamint
- j)* egyéb – jogszabály alapján történő – muzeális intézményi elhelyezés

révén gyarapítható.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően a közérdekű muzeális kiállítóhely a kiállításában bemutatott kulturális javakat az (1) bekezdés *a)*-*d)*, valamint *g)*, *h)* és *j)* pontja szerint nem gyarapíthatja, de az ajándékozás, öröklés útján megszerzett, vagy saját előállítással létrehozott kulturális javakat kiállításában bemutathatja, ha azokat a muzeális intézmények nyilvántartási szabályzatáról szóló miniszteri rendeletnek megfelelően nyilvántartásba vette.

(3) A muzeális intézmény kizárólag a működési engedélyében meghatározott gyűjtőkörére vonatkozóan fejtheti ki szakmai tevékenységét, és kizárólag a működési engedélyében meghatározott gyűjtőterületen folytathatja az (1) bekezdés *a)*-*c)* pontja szerinti gyűjteménygyarapítási tevékenységét. Az (1) bekezdés *d)*-*j)* pontja szerinti gyűjteménygyarapítási tevékenységre – a muzeális intézmény gyűjtőterületétől függetlenül – Magyarország teljes közigazgatási területén sor kerülhet.

(4) A muzeális intézmény Magyarország közigazgatási területén kívül is folytathatja gyűjteménygyarapítási tevékenységét, ha az adott ország jogrendje azt lehetővé teszi.”

3. §

A Kultv. 38/A. §-a következő (4a) bekezdéssel egészül ki:

„(4a) Pénzügyi biztosítékként

- a) a kulturális javak biztosítási értékével arányos, elkülönítetten kezelt, lekötött pénzösszeg,
 - b) az államháztartásról szóló törvény alapján az államháztartásért felelős miniszter által vállalt kiállítási garancia vagy kiállítási viszontgarancia,
 - c) a kulturális javakban esetlegesen bekövetkező valamennyi kár megtérítésének vállalására irányuló garancianyilatkozat vagy garanciaszerződés,
 - d) biztosítási szerződés, vagy
 - e) egyéb szerződéses biztosíték nyújtása
- alkalmazható.”

4. §

A Kultv. 45/A. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) A miniszter a fenntartó kérelmére, a muzeális intézmény működési engedélyének kiadására vagy módosítására irányuló eljárás keretében – amennyiben a természettudományi feltárás vagy a helyszíni gyűjtés módszertani sajátosságai indokolják – az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérő gyűjtőterületet is engedélyezhet

- a) természettudomány gyűjtőkör, vagy
- b) nemzetiségi bázisintézménnyé minősített muzeális intézmény esetén néprajz gyűjtőkör esetében.”

5. §

A Kultv. 46. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A területi múzeum gyűjtőterülete

- a) egy települési önkormányzat (városi, települési múzeum),
- b) több települési önkormányzat (tájmúzeum), vagy
- c) egy járás (járasi múzeum)

közigazgatási területére, régészeti gyűjtőkör vonatkozásában azonban legfeljebb a területi múzeum székhelye szerinti járás közigazgatási területére terjed ki.”

6. §

A Kultv. 46. §-a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) A miniszter a fenntartó kérelmére, a muzeális intézmény működési engedélyének kiadására vagy módosítására irányuló eljárás keretében – amennyiben a természettudományi feltárás vagy a helyszíni gyűjtés módszertani sajátosságai indokolják – a (2) bekezdésben foglaltaktól eltérő gyűjtőterületet is engedélyezhet

- a) természettudomány gyűjtőkör, vagy
- b) nemzetiségi bázisintézménnyé minősített muzeális intézmény esetén néprajz gyűjtőkör esetében.”

7. §

A Kultv. 59. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A kiadványokból hat kötelespéldányt kell szolgáltatni az országos könyvtári rendszer számára. Kötelespéldányt kell szolgáltatni a nyomtatott formában megjelenő kiadványok elektronikus formában létrehozott, a kiadvánnyal megegyező tartalmú kéziratából is. Elektronikus formában létrehozott kiadványokból kormányrendeletben meghatározott módon kell kötelespéldányt szolgáltatni.”

8. §

A Kultv. 59. §-a a következő (2b) bekezdéssel egészül ki:

„(2b) A Kormány rendeletben szabályozza

- a) a kiadványok kötelespéldányainak szolgáltatására kötelezettek körét,
- b) a kötelespéldány-szolgáltatással összefüggő jelentés szabályait,
- c) a helyi vonatkozással bíró kiadványok kötelespéldányainak szolgáltatására vonatkozó külön szabályokat,
- d) a kötelespéldány-szolgáltatás határidejét, módját,
- e) a kötelespéldányra jogosult szervezetek körét,
- f) a kötelespéldányok szétszétadásának módját,
- g) a kötelespéldányok megőrzésének és használatának szabályait, valamint
- h) a kötelespéldány-szolgáltatás jogszabálynak nem megfelelő teljesítése esetén követendő eljárást.”

9. §

A Kultv. 59. §-a a következő (2c) bekezdéssel egészül ki:

„(2c) A kötelespéldány-szolgáltatás elmulasztása, vagy nem a jogszabálynak megfelelő teljesítése esetén a kötelespéldányra jogosult beszerezheti a kiadványt, vagy a kiadványról archiválás céljából, a szerzői jogról szóló törvény szabályainak megfelelően másolatot készíthet. A kötelespéldányra jogosult a kötelespéldány pótlásával kapcsolatosan felmerült költségeit a kötelespéldány-szolgáltatás kötelezettjére terhelheti.”

10. §

A Kultv. III. Fejezete a 60. §-t követően a következő alcímmel egészül ki:

„A könyvtári dokumentumok

60/A. § (1) A könyvtár nyilvántartja az általa beszerzett könyvtári dokumentumokat, a miniszter (3) bekezdésnek megfelelően kiadott rendeletében meghatározott módon és tartalommal. A nyilvántartásba vett könyvtári dokumentumok képezik a könyvtár állományát.

(2) A könyvtári dokumentumok adatait elsősorban elektronikusan vezetett nyilvántartásban kell rögzíteni. Elektronikus nyilvántartási rendszer hiányában a könyvtár a könyvtári dokumentumokról nyomtatott nyilvántartást vezethet.

(3) A könyvtári dokumentumok nyilvántartásának tartalmát, a nyilvántartás vezetésére vonatkozó szabályokat, a könyvtári dokumentumok selejtezésének, továbbá a nyilvántartásból való kivezetésének szabályait a miniszter rendeletben állapítja meg. A könyvtár által nyilvántartott dokumentum csak e törvényben és a miniszter rendeletében meghatározott esetekben és módon vezethető ki az állomány-nyilvántartásból.

(4) A könyvtár gondoskodik állományának feltárásáról, rendelkezésre bocsátásáról és az archiválásra vonatkozó jogszabályok figyelembevételével történő megőrzéséről.

(5) A könyvtári állomány ellenőrzésének szabályait a miniszter rendeletben határozza meg.

60/B. § (1) A könyvtár gyűjtőkörét, a gyűjtemény fejlesztésének, megőrzésének, a könyvtári dokumentumok archiválásának szempontjait a könyvtár fenntartója által jóváhagyott gyűjtőköri szabályzatban kell meghatározni. A gyűjtőköri szabályzatot a könyvtár nyilvánosságra hozza.

(2) A könyvtár az állományába tartozó muzeális könyvtári dokumentumokat archiválja.

(3) Archivált könyvtári dokumentum nem vezethető ki az állomány-nyilvántartásból, kivéve, ha

a) azt a könyvtár más könyvtárnak archiválási célból, megállapodás alapján átadja, vagy

b) az archivált könyvtári dokumentum használhatatlanságát vagy megsemmisülését előidéző elháríthatatlan ok (*vis maior*) következett be.

(4) A könyvtár köteles archiválni az állományában található, de a gyűjtőkörébe nem tartozó könyvtári dokumentumot, ha nem állapítható meg, hogy van olyan könyvtár, amely archiválja annak egy példányát. A könyvtár a gyűjtőkörébe nem tartozó könyvtári dokumentumot megállapodás alapján más könyvtárnak archiválásra átadhatja.

(5) Az elektronikus könyvtári dokumentumot a nemzeti könyvtár archiválja.”

11. §

A Kultv. 61. § (4) bekezdés *i*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az 55. §-ban foglaltakon túl a nemzeti könyvtár alapfeladatai:)

„*i*) a kulturális örökség részét képező könyvtári dokumentumok és könyvtárak védetté nyilvánításával, nyilvántartásával és külföldre vitelének engedélyezésével kapcsolatos, a kulturális örökség védelmével kapcsolatos jogszabályokban meghatározott feladatok ellátása,”

12. §

A Kultv. 67. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„67. § A városokban elsősorban önálló intézményben kell a nyilvános könyvtári ellátást biztosítani. A nyilvános könyvtári ellátást biztosító intézmények összevonása más intézménnyel csak szakmai vagy jelentős gazdálkodási előnyök kimutatása esetében lehet indokolt. A nyilvános könyvtárak átszervezésével kapcsolatos intézkedésekhez a miniszter véleményét előzetesen ki kell kérni.”

13. §

A Kultv. 100. § (3) bekezdés *d*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Felhatalmazást kap a miniszter, hogy rendeletben szabályozza)

„*d*) a muzeális intézmények működési engedélyének kiadására, módosítására és visszavonására irányuló kérelem (a továbbiakban együtt: kérelem) benyújtásának feltételeit, a kérelem elbírálásának eljárásrendjét, a kérelem és a működési engedély adattartalmát, a kérelemhez csatolandó mellékletek körét, a működési engedély visszavonása esetén követendő eljárást, továbbá a muzeális intézmény elnevezésével kapcsolatos kérdéseket,”

14. §

A Kultv. 100. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy rendeletben határozza meg

- a*) a könyvtári dokumentumok nyilvántartásának vezetésére vonatkozó szabályokat, a nyilvántartás tartalmát és a könyvtári dokumentumok nyilvántartásból történő kivezetésének szabályait,
- b*) a könyvtári állomány ellenőrzésének szabályait, valamint
- c*) a könyvtári dokumentumok selejtezésének szabályait.”

15. §

A Kultv. 1. számú melléklet *b*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E törvény alkalmazásában:)

„*Archiválás*: a könyvtár gyűjtőköri szabályzatában meghatározott könyvtári dokumentumoknak a könyvtár állományában való végleges megtartása érdekében a könyvtár által folytatott megőrző tevékenység, beleértve az elektronikus dokumentumok olyan módon történő megőrzését, ami kizárja az utólagos módosítás lehetőségét, valamint védi az elektronikus dokumentumokat a törlés, a megsemmisítés, a véletlen megsemmisülés és sérülés, továbbá a jogosulatlan hozzáférés ellen, valamint biztosítja, hogy az elektronikus dokumentumok értelmezhetősége, olvashatósága – a dokumentumok megjeleníthetőségét lehetővé tevő szoftver- és hardverkörnyezet biztosításával – megmaradjon.”

16. §

A Kultv. 1. számú melléklet *i)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E törvény alkalmazásában:)

„*i) Könyvtári dokumentum*: a könyvtár által állományba vett, alap- és kiegészítő feladatai ellátásához szükséges könyv, időszaki kiadvány, egyéb kiadvány, valamint minden szöveg-, kép-, adat- és hangrögzítés – beleértve a könyvtár állományába vett elektronikus dokumentumot is –, kivéve az Ltv. hatálya alá tartozó, irattári jellegű levéltári anyagnak minősülő dokumentumot.”

17. §

A Kultv. 1. számú melléklete a következő *z)* ponttal egészül ki:

(E törvény alkalmazásában:)

„*z) Kiadvány*: a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló törvényben meghatározott kiadvány, továbbá a dia, a diafilm, a földgömb és az éggömb.”

18. §

A Kultv.

a) 55. § *i)* pontjában a „közművelődési rendezvényeket” szövegrész helyébe a „könyvtári” szöveg,
b) 70. § (2) bekezdés *a)* pontjában a „nemzeti könyvtár” szövegrész helyébe a „nemzeti könyvtár, az állami egyetemi könyvtárak,” szöveg
lép.

19. §

Hatályát veszti a Kultv.

a) 38/A. § (5) bekezdésében a „kivéve a (6) bekezdésben meghatározott kölcsönzés esetét”,
valamint

b) 91/A. § (2) bekezdésében az „intézményekre lebontva” szövegrész.

20. §

Hatályát veszti a Magyar Népköztársaság Kormánya és a Francia Köztársaság Kormánya között Párizsban, az 1970. évi február hó 17. napján aláírt, a filmek együttes készítéséről és filmek cseréjéről szóló egyezmény kihirdetéséről szóló 1970. évi 33. törvényerejű rendelet.

21. §

- (1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben előírt kivétellel – a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.
(2) A 2. § és a 4–6. § 2016. november 1-jén lép hatályba.

INDOKOLÁS

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Kultv.) módosításának elsődleges jogalkotói szándéka az, hogy az eddig törvényben nem szabályozott, a könyvtári állomány nyilvántartásáról, az állomány ellenőrzéséről és a könyvtári dokumentumoknak a könyvtári állományból történő kivezetéséről szóló alapvető szabályozás új – törvényi – alapokra kerüljön. A tervezet tartalmazza ezen túlmenően a kiadványok köteleespéldányainak szolgáltatására vonatkozó egyes szabályok pontosítását, továbbá a muzeális intézmények gyűjtési tevékenységére és gyűjtőkörére vonatkozó szabályozás kiegészítését.

A tervezet a Magyar Népköztársaság Kormánya és a Francia Köztársaság Kormánya között Párizsban, az 1970. évi február hó 17. napján aláírt, a filmek együttes készítéséről és filmek cseréjéről szóló egyezmény kihirdetéséről szóló 1970. évi 33. törvényerejű rendelet deregulációjáról is rendelkezik a Magyarország Kormánya és a Francia Köztársaság Kormánya közötti Filmkoprodukciós Megállapodás szövegének végleges megállapítására adott felhatalmazásról szóló 1288/2015. (IV. 30.) Korm. határozattal összefüggésben.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A hatályos Kultv. 5. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezés – miszerint a könyvtári dokumentumok védelmével és nyilvántartásával kapcsolatosan akkor terjed ki a nem nyilvános könyvtárakra is a törvény hatálya, ha állományuk a nemzeti és egyetemes kulturális örökség része – indokolatlan korlátozást tartalmaz. A könyvtári dokumentumok megfelelő védelme biztosításának szükségessége indokolja, hogy a könyvtárak – akár nyilvános, akár nem nyilvános könyvtárként működnek – a törvény és a törvény felhatalmazása alapján kiadott miniszteri rendelet szerint kezeljék és tartsák nyilván az állományukat képező könyvtári dokumentumaikat. Ennek érdekében a tervezet a könyvtári dokumentumok védelmével és nyilvántartásával kapcsolatos szabályok tekintetében a nem nyilvános könyvtárakra is ki kívánja terjeszteni a Kultv. hatályát.

A 2. §-hoz

A hatályos Kultv. alapján a muzeális intézmények tevékenysége – beleértve gyűjteménygyarapítási tevékenységüket is – a muzeális intézmények működési engedélyéről szóló miniszteri rendelet szerint kiadott működési engedélyben rögzített gyűjtőterületre korlátozódik. A szerzeményezés egyes formái (a javaslatban nevesített vásárlás, ajándékozás, öröklés, csere, saját előállítás, a muzeális intézmények nyilvántartási szabályzatáról szóló miniszteri rendelet szerinti átadás, vagy

egyéb – jogszabály alapján történő – muzeális intézményi elhelyezés) esetén ugyanakkor a gyűjteménygyarapítás eredményessége érdekében biztosítani kell a gyűjtőterülettől való eltérési lehetőséget a muzeális intézmények számára.

A Kultv. hatályos szabályozása nem teszi lehetővé azt sem, hogy a gyűjtőterület meghaladja Magyarország közigazgatási területét. Indokolt ugyanakkor, hogy a muzeális intézmények szakmai munkájuk során, gyűjteménygyarapítási tevékenységük részeként rendszeresen szerzeményezhessenek külföldről, s ennek lehetőségét a törvényben is rögzíteni szükséges.

A 3. §-hoz

A Kultv. 38/A. § (4) bekezdésének értelmezése kapcsán a gyakorlatban felmerült jogalkalmazási bizonytalanságra reagál a módosítás a Kultv. által megkövetelt pénzügyi biztosíték lehetséges formáinak megjelölésével.

A 4. §-hoz

A Kultv. hatályos szabályozása nem ad lehetőséget arra, hogy a természettudomány gyűjtőkörhöz, vagy a nemzetiségi bázisintézménnyé minősített muzeális intézmény esetén a néprajz gyűjtőkörhöz kapcsolódó gyűjtőterületet a valós szakmai igényeknek megfelelően határozzuk meg. A gyűjtőterületet meghatározó főszabálytól való eltérés lehetőségének biztosítása a természettudományok gyűjtési módszertana (összehasonlító vizsgálatok), illetve a nemzetiségi néprajzi kultúra komplex gyűjtése miatt válik szükségessé. Az eltérés engedélyezésére irányuló kérelem elbírálásának szempontjait és a csatolandó mellékleteket a muzeális intézmények működési engedélyéről szóló rendeletben szabályozza a jogalkotó.

Az 5-6. §-hoz

A Kultv. hatályos szabályozása alapján a területi múzeum gyűjtőterülete több település közigazgatási területére is kiterjedhet, amely magában foglalja a több járásba tartozó településekre kiterjedő gyűjtőterület lehetőségét is. A régészeti feltárási jogosultságok hatályos rendszeréhez igazodva egyértelműen rögzíteni szükséges a törvényben, hogy a régészet gyűjtőkör esetén a gyűjtőterület legfeljebb a területi múzeum székhelye szerinti járás közigazgatási területére terjedhet ki, azt nem haladhatja meg.

A Kultv. hatályos szabályozása nem ad lehetőséget arra, hogy a természettudomány gyűjtőkörhöz, vagy a nemzetiségi bázisintézménnyé minősített muzeális intézmény esetén a néprajz gyűjtőkörhöz kapcsolódó gyűjtőterületet a valós szakmai igényeknek megfelelően határozzuk meg. A gyűjtőterületet meghatározó főszabálytól való eltérés lehetősége a természettudományok gyűjtési módszertana (összehasonlító vizsgálatok), illetve a nemzetiségi néprajzi kultúra komplex gyűjtése miatt válik szükségessé. Az eltérés engedélyezésére irányuló kérelem elbírálásának szempontjait és a csatolandó mellékleteket a muzeális intézmények működési engedélyéről szóló rendeletben szabályozza a jogalkotó.

A 7-8. §-hoz

A Kultv. 59. § (2) bekezdésének módosítása bekezdéssel történő kiegészítése arra irányul, hogy a XXI. század követelményeinek megfelelően ne csupán a fizikai hordozón megjelent kiadványok, hanem az elektronikusan nyilvánosságra hozott kiadványok, valamint a nyomtatásban megjelent kiadványok elektronikus formában rögzített, tárolt, az előállított dokumentummal megegyező tartalmú változatai is megfelelő módon bekerülhessenek a nemzeti könyvtár által a jövő számára megőrzött gyűjteménybe.

A törvénytervezet 59. § (2b) bekezdése részletesen meghatározza a kötelespéldány-szolgáltatás további jogi hátteréről szolgáló, kormányrendeleti szintű szabályozás témaköreit.

A 9. §-hoz

A Kultv. 59. §-ának egy további új, (2c) bekezdéssel való kiegészítését tartalmazza a tervezet, amely a kötelespéldány-szolgáltatás elmulasztása esetére előírja, hogy amennyiben a kötelespéldányra jogosult könyvtár nem, vagy nem megfelelő példányszámban kapja meg a kötelespéldányt az annak szolgáltatására kötelezett szervezettől, úgy a mulasztó költségére a jogosult a kiadványt beszerezheti. Előfordulhat, hogy a kiadványt nem tudja beszerezni a könyvtár, ezért a tervezet biztosítja, hogy a kötelespéldányra jogosult archiválás céljából másolatot készítsen a hiányzó kiadványból a kötelespéldány pótlására. Könyvtári archiválási célból a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében megengedett a másolatkészítés, ezzel összhangban a tervezet is biztosítja erre a lehetőséget. A jogalkotó által elérni kívánt cél az, hogy a nemzeti könyvtárban a kiadványok teljes köre archiválható, és ezáltal hozzáférhető legyen.

A 10. §-hoz

A tervezet „A könyvtári dokumentumok” alcímmel javasolja kiegészíteni a Kultv.-t. A hatályos Kultv. a *könyvtári dokumentum* és az *állomány* fogalmakat tartalmazza ugyan, azonban a könyvtári dokumentumok nyilvántartására, és az állomány-nyilvántartásra vonatkozó szabályok miniszteri rendelet szintjén kerültek meghatározásra. Az alapvető jogintézmények törvényi szintű megfogalmazását pótolja a törvénytervezet.

A tervezet a Kultv.-ben rögzíteni javasolja a könyvtár által beszerezett – vétel, ajándékozás, csere, kötelespéldány-szolgáltatás révén a könyvtár állományába tartozóként kezelendő – könyvtári dokumentumok nyilvántartásának kötelezettségét. A beszerezett dokumentumok állományba, azaz nyilvántartásba kerülése elvi jelentőségű kötelezettség.

Az *állomány* és a *gyűjtemény* fogalmak törvényi megkülönböztetése lehetőséget ad arra, hogy a jogalkalmazó ne tekintsen kötelezően a könyvtár gyűjteményébe tartozónak valamennyi nyilvántartásba vett dokumentumot.

A törvénytervezet előírja, hogy a könyvtári dokumentumok adatait elsősorban elektronikus nyilvántartásban kell rögzíteni. Ma már a könyvtárak döntő többsége elektronikus nyilvántartást vezet, a tervezet kivételessé kívánja tenni a nyomtatott nyilvántartás vezetésének lehetőségét. A nyomtatott nyilvántartás vezetését megengedő szabály indoka, hogy a törvény hatálya alá tartoznak olyan szervezetek is, amelyek nem tudják biztosítani a megfelelő eszközöket az általuk fenntartott könyvtár legkorszerűbb működéséhez. A könyvtári rendszerben valamennyi könyvtár szolgáltatási

kapcsolatba kerülhet a többi könyvtárral, ennek során okvetlenül egységes szabályok szerint vezetett, azonos tartalmú nyilvántartásokra van szükség, mert ezek alapozzák meg a közvetített könyvtári dokumentumok biztonságát.

A törvénytervezet javasolja a miniszteri rendeletben történő szabályozás általános előírását a nyilvántartás tartalma és a nyilvántartás vezetésére vonatkozó szabályok tekintetében. A nyilvántartás tartalma a kiadvány könyvtári bibliográfiai szabályok szerint leírt adataiból, az állomány ellenőrzésének megtörténtére utaló, valamint az állományból való törlésre utaló bejegyzésekből áll majd. A nyilvántartás vezetésére vonatkozó, a Kultv. ezen rendelkezése hatálybalépésének idejére kiadandó jogszabályban szükséges előírni majd azokat az eljárási szabályokat, amelyek szerint a nyilvántartásba vehető adatok megállapíthatók, továbbá amelyek alapján a felsorolt bejegyzések megtehetők. A bekezdés második mondata rögzíti azt az alapvető szabályt, miszerint a könyvtár által nyilvántartott dokumentum csak a selejtezés szabályai alkalmazásával vezethető ki a nyilvántartásból.

Elő kívánja írni a törvénytervezet a könyvtár kötelezettségét az állomány katalógusban történő feltárására, rendelkezésre bocsátására, és az archiválásra vonatkozó szabályok figyelembevételével történő megőrzésére.

A törvénytervezet utal arra, hogy a könyvtári állomány ellenőrzésének szabályait miniszteri rendelet határozza meg.

A törvénytervezet ki kívánja egészíteni a Kultv.-t egy új §-sal, amelynek értelmében gyűjtőköri szabályzatban kell rögzíteni a könyvtár gyűjtőkörét, és a gyűjtemény fejlesztésének, megőrzésének, archiválásának szempontjait. A gyűjtőkört a könyvtár feladatai befolyásolják és határozzák meg, a könyvtár feladatainak megfelelő témák tartoznak alapvetően a könyvtár gyűjtőkörébe. A tervezet a gyűjtőköri szabályzat jóváhagyását a fenntartó hatáskörébe utalja, továbbá előírja a szabályzat nyilvánosságra hozatalának kötelezettségét.

A törvénytervezet általános szabályt fogalmaz meg arra, hogy a könyvtár az állománya részét képező muzeális könyvtári dokumentumokat archiválni köteles. A muzeális dokumentumok jogszabály szerinti körét, valamint a könyvtár által muzeálissá minősíthető könyvtári dokumentumok archiválásának szempontjait a muzeális könyvtári dokumentumok kezelésével és nyilvántartásával kapcsolatos szabályokról 22/2005. (VII.18.) NKÖM rendelet tartalmazza.

A törvénytervezet általános szabályként mondja ki, hogy az archivált könyvtári dokumentum nem vezethető ki az állomány-nyilvántartásból. Kivételes lehetőségként az archiválási kötelezettség alóli mentesülés két esetét tartalmazza a tervezet: a más könyvtár részére archiválás céljából, megállapodás alapján történő átadás, és a vis maior következtében való megsemmisülés vagy használhatatlanná válás esetét.

A könyvtári rendszerben őrzött könyvtári dokumentumok teljeskörűsége érdekében arra ad szabályt a tervezet, hogy egyik könyvtár se selejtezhessen ki könyvet vagy más könyvtári dokumentumot azon okból, hogy az nem tartozik a gyűjtőkörébe. Helyett javaslom:

A törvénytervezet a könyvtári rendszerben őrzött könyvtári dokumentumok teljes körű megőrzését kívánja biztosítani azzal, hogy a módosított jogszabály alapján egy könyvtár se selejtezhessen ki könyvet azért, mert annak témája nem tartozik a könyvtár gyűjtőkörébe.

A könyvtárnak ellenőriznie kell – elsősorban a könyvtári adatbázisokban – hogy megtalálható-e az adott dokumentum egy másik könyvtárban, és archiválásra kerül-e. Ha nem állapítható meg, hogy van olyan könyvtár, amelyik archiválja, akkor a könyvtár köteles archiválni a gyűjtőkörén kívüli dokumentumot, vagy megállapodás alapján más könyvtárnak átadhatja azt archiválásra. Átvevő könyvtár lehet feladata alapján a nemzeti könyvtár is.

Kimondja a törvénytervezet a nemzeti könyvtár kötelezettségét az elektronikus könyvtári dokumentum archiválására. Ez összefügg a kötelezpéldány-szolgáltatás elektronikus dokumentumokra is kiterjedő szabályozásával, és a nemzeti könyvtár megőrző funkciójával.

A 11. §-hoz

Módosítani javasolja a törvénytervezet a nemzeti könyvtár feladatairól szóló, a Kultv. 61. § i) pontjában foglalt rendelkezést jogtechnikai okból, mert a könyvtári dokumentumok és könyvtárak védetté nyilvánításával kapcsolatos feladatok ellátását nem a Kultv. szabályai, hanem a kulturális örökség védelméről szóló törvény alapján kiadott miniszteri rendeletek határozzák meg.

A 12. §-hoz

Szövegpontosítás és a koherencia megteremtése érdekében javasolja a tervezet a törvény módosítását. A Kultv. 91/A §-ával összefüggésben itt nem szükséges a lakosság száma szerint megkülönböztetni a városokat. Szövegpontosító jellegű módosítás a „szakmai és gazdasági előnyök” szövegrész kiegészítése a „kimutatása” szövegrésszel.

A 13. §-hoz

Felhatalmazó rendelkezés jogszabály-szerkesztési szempontoknak megfelelő pontosítását tartalmazó rendelkezés.

A 14. §-hoz

Módosítja a törvénytervezet a Kultv. 100. § (5) bekezdésében a könyvtári dokumentumok nyilvántartásával kapcsolatos felhatalmazó rendelkezést a törvénytervezet ezt megalapozó, új anyagi jogi rendelkezéseinek megfelelően.

A 15. §-hoz

Kiegészíti a törvénytervezet a Kultv. fogalmi meghatározásokat tartalmazó 1. számú mellékletét az *archiválás* fogalom meghatározásával.

A 16. §-hoz

Törli a törvénytervezet a *könyvtári dokumentum* fogalmát értelmező rendelkezésből a dokumentumok több szempontú értékeségét alátámasztani hivatott „tudományos, oktatási, művészeti,” stb. jelzőket, mert ez a könyvtár állományába vehető illetve állományába vett dokumentumok indokolatlan szűkítését jelenti.

A 17. §-hoz

A kiadvány fogalmának a kötelespéldány-szolgáltatás megfelelő teljesíthetősége érdekében tett definícióját tartalmazza a rendelkezés, amelynek értelmében kiadvány a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvényben meghatározott kiadvány, továbbá a dia, a diafilm, a földgömb és az éggömb. A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény 203. § 22. pontja a következőképpen határozza meg a kiadvány fogalmát:

„22. Kiadvány:

- a) könyv nyomtatott vagy elektronikus formában, lemezen, kazettán, más fizikai hordozón; online és letölthető könyv;
- b) sajtótermék nyomtatott vagy elektronikus formában; online és letölthető időszaki kiadvány;
- c) egyéb nyomtatott anyag (címtár, névtár, grafikát, rajzot vagy fotót tartalmazó kiadvány, térkép; röplap; nyomtatott képeslap, üdvözlő- és más hasonló kártya; nyomtatott kép, minta, fénykép; nyomtatott naptár; nyomtatott üzleti reklámanyag, katalógus, prospektus, reklámposzter és hasonló; egyéb szöveges kiadvány) ide nem értve: nyomtatott öntapadó papír (matrica), postai, jövedéki, illeték- stb. bélyeg, bélyegnyomott papír, csekk, bankjegy, részvény, értékcikk, kötvény, okirat és hasonló;
- d) film-, video-, televízióműsor-készítés termékei (nyilvános közlésre szánt film filmszalagon, videokazettán, lemezen, más fizikai hordozón; letölthető film, videó);
- e) hangfelvétel (nyilvános közlésre szánt, műsoros hangszalag, hanglemez, letölthető hangtartalom);
- f) zenemű (nyomtatott zenemű, zenemű elektronikus formában, letölthető zenemű)”.

A kiadvány fogalom tartalmának értelmezéséhez szükséges a sajtótermék fogalmának ismerete is, amelyet a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény 203. § 60. pontja határoz meg, a következőképpen:

„60. Sajtótermék: a napilap és más időszaki lap egyes számai, valamint az internetes újság vagy hírportál, amelyet gazdasági szolgáltatásként nyújtanak, amelynek tartalmáért valamely természetes vagy jogi személy szerkesztői felelősséget visel, és amelynek elsődleges célja szövegből, illetve képekből álló tartalmaknak a nyilvánossághoz való eljuttatása tájékoztatás, szórakoztatás vagy oktatás céljából, nyomtatott formátumban vagy valamely elektronikus hírközlő hálózaton keresztül. A szerkesztői felelősség a médiatartalom kiválasztása és összeállítása során megvalósuló tényleges ellenőrzésért való felelősséget jelenti, és nem eredményez szükségszerűen jogi felelősséget a sajtótermék tekintetében. Gazdasági szolgáltatás az önálló, üzletszerűen - rendszeresen, nyereség elérése érdekében, gazdasági kockázatvállalás mellett - végzett szolgáltatás.”

A 18. §-hoz

A 18. § *a)* pontjával bevezetni kívánt módosítás a könyvtárak tényleges tevékenységét képezi le; a közművelődési tevékenységek folytatása helyett a könyvtári tevékenységre helyezve a hangsúlyt.

A 18. § *b)* pontjában bevezetni javasolt módosítás azon helyzethez igazodik, amely szerint a nyilvános könyvtári ellátás biztosításának állami feladataihoz az állami egyetemi könyvtárak esetében is hozzájárul a központi költségvetés. A tervezet 17. § *b)* pontja szerinti módosítás a tényleges helyzetet képezi le azzal, hogy rögzíti, a nyilvános könyvtári ellátásból adódó állami feladatokhoz a központi költségvetés nem csak a nemzeti könyvtár és az országos szakkönyvtárak esetében (kivéve: Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár) járul hozzá a fenntartó fejezeti költségvetésében, hanem az állami egyetemi könyvtárak esetében is.

A 19. §-hoz

A tervezet § *a)* pontja jogtechnikai pontosítást tartalmaz; a tervezettel hatályon kívül helyezni kívánt, a Kultv. 38/A. § (6) bekezdésére, mint kivételre utaló szövegrész nem szükséges azon okból, hogy a Kultv. 38/A. § (5) bekezdése szerinti intézményi körtől (muzeális intézmények) eltérő szervezeti, illetve személyi körre vonatkozik.

A *b)* pontban javasolt módosítás a Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről szóló 2015. évi C. törvény 2. mellékletével teremti meg a koherenciát, mely törvény már nem tartalmazza intézményekre lebontva a támogatást.

A 20. §-hoz

A § a Magyar Népköztársaság Kormánya és a Francia Köztársaság Kormánya között Párizsban, az 1970. évi február hó 17. napján aláírt, a filmek együttes készítéséről és filmek cseréjéről szóló egyezmény kihirdetéséről szóló 1970. évi 33. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: 1970-es Egyezmény) hatályon kívül helyezéséről rendelkezik, mert azt a felek szándéka szerint megújított tartalmú egyezmény váltja fel. Az 1970-es Egyezmény hatályon kívül helyezése a Magyarország Kormánya és a Francia Köztársaság Kormánya közötti Filmkoprodukciós Megállapodás szövegének végleges megállapítására adott felhatalmazásról szóló 1288/2015. (IV. 30.) Korm. határozattal összhangban, a Megállapodás szövegének végleges megállapítását követően, de még a Megállapodás kötelező hatályának elismerését megelőzően történik. Az 1970-es Egyezmény deregulációjával biztosítható a nemzetközi jog és a belső jog összhangját előíró, az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdésében foglalt alkotmányos követelmény érvényesülése.

A 21. §-hoz

A § hatályba léptető rendelkezéseket tartalmaz.